

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיה מס' 13.3 - ייצוג המדינה בהליך חקירת סיבות מוות
13 ספטמבר 2000 ; 7 ינואר 2001	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר 2019

13.3 ייצוג המדינה בהליך חקירת סיבות מוות

1. ככלל, עמדת היועץ המשפטי לממשלה בדבר ניהול הליך חס"מ מסורה בידי פרקליט המחוז הרלוונטי. הדבר משתמע מהוראות חוק חקירת סיבות מוות¹.
2. אירע בעבר כי המשטרה העבירה תיק להליך חס"מ, והדבר הגיע לידיעת הפרקליטות רק לאחר מתן צו אישום בהליך החס"מ. בעקבות כך, גובש נוהל עבודה לפיו בכל מקרה של מוות בלתי טבעי, גם כשאין מדובר בעבירת גרימת מוות, והמשטרה סבורה כי יש לסגור את התיק או לחילופין לנהל הליך מלא של חקירת סיבות מוות, יועבר התיק לפרקליט המחוז, על מנת שהוא או פרקליט בכיר מטעמו יחליטו בעניין. משמעות הדבר היא, כי גניזת כל תיק מב"ט (מוות בלתי טבעי) תיעשה אך ורק על ידי פרקליט המחוז או פרקליט בכיר אחר מטעמו.
3. בנוסף, על המשטרה להעביר לידי פרקליט המחוז כל תיק שלדעתה יש ליזום בו הליך חס"מ, להחלטתו, או להחלטת פרקליט בכיר אחר מטעמו, אם אכן יש מקום לחס"מ, או שמא ניתן לסגור את התיק או להגיש כתב אישום גם ללא הפרוצדורה של חקירת סיבות מוות. ואולם, כאמור בהנחיית פ.מ. 13.2², אין צורך לבקש את אישור פרקליט המחוז אם הפתיחה בהליך חס"מ נועדה לצורך ביצוע נתיחה בלבד.
4. בכל מקרה בו מתנהל הליך חס"מ תהיה הפרקליטות צד להליך ותלווה אותו במטרה לסייע לבית המשפט להגיע לחקר האמת על מנת לקבוע אם ניתן להמליץ או להחליט על "צו אישום" לפי סעיף 32 לחוק. ככלל, תיק חס"מ ינוהל על ידי פרקליט מפרקליטות המחוז, אלא אם החליט פרקליט המחוז אחרת.
5. במהלך הליך חס"מ, ולמצער לקראת סיום ההליך, תביע הפרקליטות את דעתה אם יש מקום להגשת אישום בנדון. מכיוון שמתן "צו אישום" על ידי השופט החוקר אינו מותר לתביעה שיקול דעת בנושא הגשת כתב אישום, והדרך היחידה הפתוחה בפני הפרקליטות במקרה שבו ניתן "צו אישום" הסותר את עמדת הפרקליטות היא הגשת עתירה לבג"ץ, יש לבקש מהשופט החוקר כי גם אם יסבור שיש מקום להגשת אישום בנדון, יובאו מסקנותיו על דרך של המלצה ולא על ידי מתן "צו אישום".

¹ ראו סעיפים 29, 32 ו- 33 לחוק חקירת סיבות מוות, התשי"ח-1958, ס"ח 54. ראו גם: בג"ץ 535/89 ריצ'ול נ' שופט בית משפט השלום בחיפה, פ"ד מד(1) 441, 445; בג"ץ 224/73 הראל נ' השופט גלעדי, פ"ד כח(1) 337; שם מתייחס בית המשפט לפרקליט המחוז כבעל הסמכות בהליכי חס"מ.

² הנחיית פ.מ. 13.2 – "הגשת בקשה לחקירת סיבות מוות למטרת נתיחת גופה".